

Percepció i comunicació del canvi climàtic a Catalunya

J. David Tàbara

II Informe CCC
Monestir de les avellanes
12 Novembre 2010

En la vostra opinió, quin és el principal problema ambiental que afecta a Catalunya?

En la vostra opinió, quin és el principal problema ambiental que afecta a Catalunya?

“El paro”

Responent a Barcelona, 1993

Problema metodològic

Problema metodològic...

“No sap i contesta” ...

Possibles estratègies...

- Combinar mètodes quantitativs amb mètodes qualitativs. Triangular.
- Recordar que és tan important les dades com la seva interpretació
- Intentar produir resultats (narratives) políticament rellevants (integrar).

Percepció pública i política del canvi climàtic a Catalunya

Coordinador:
J. David Tàbara

Autors:
Françoise Breton
Maria del Carme Llasat
Montserrat Llasat-Botija
Christian Oltra
Anna Serra
Roser Sala
Roser Solà
Antoni José Trujillo
J. David Tàbara
Cristina Tous

(2008)

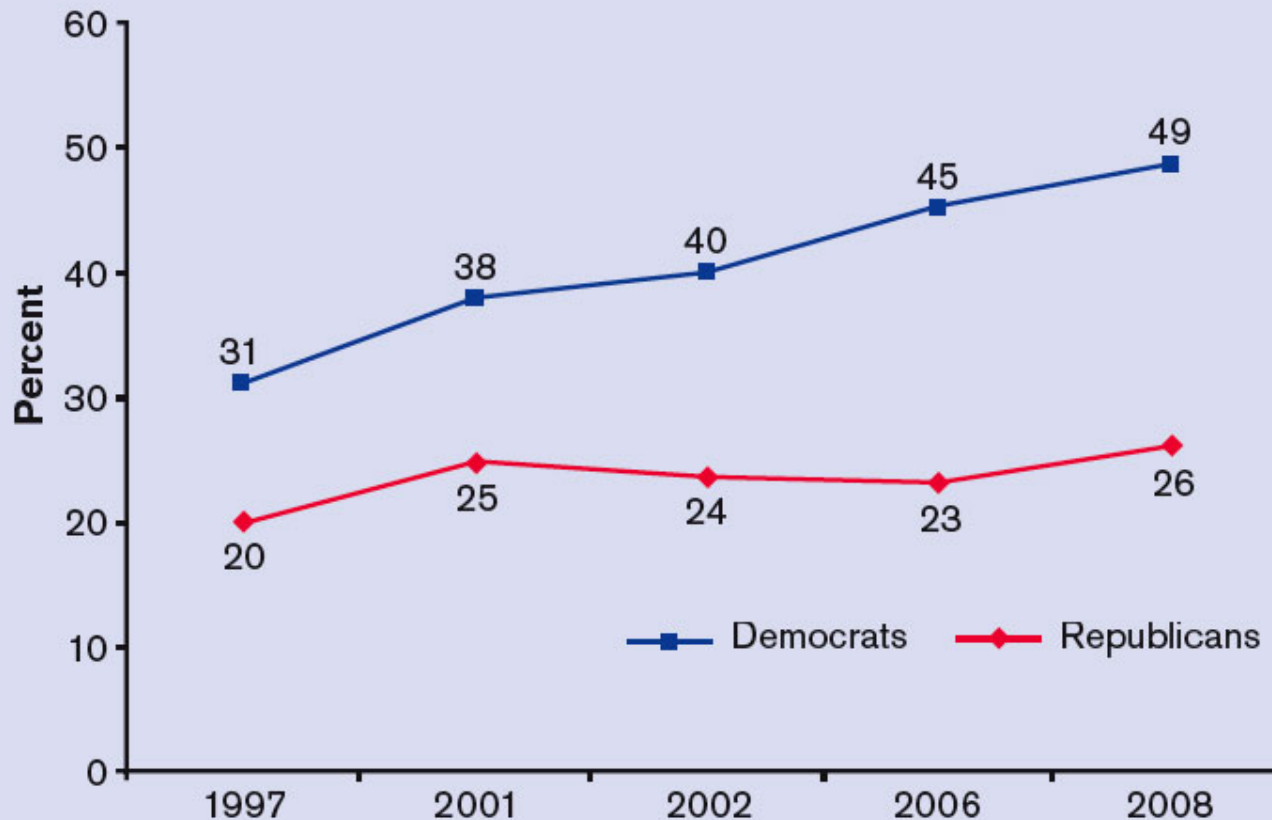
Alguns factors que afecten a la percepció del canvi climàtic

- Nivell educatiu,
- Professió
- Nivell de renda
- Edat,
- Ideologia política,
- Etc...

Sovint més que la pròpia exposició als riscos....

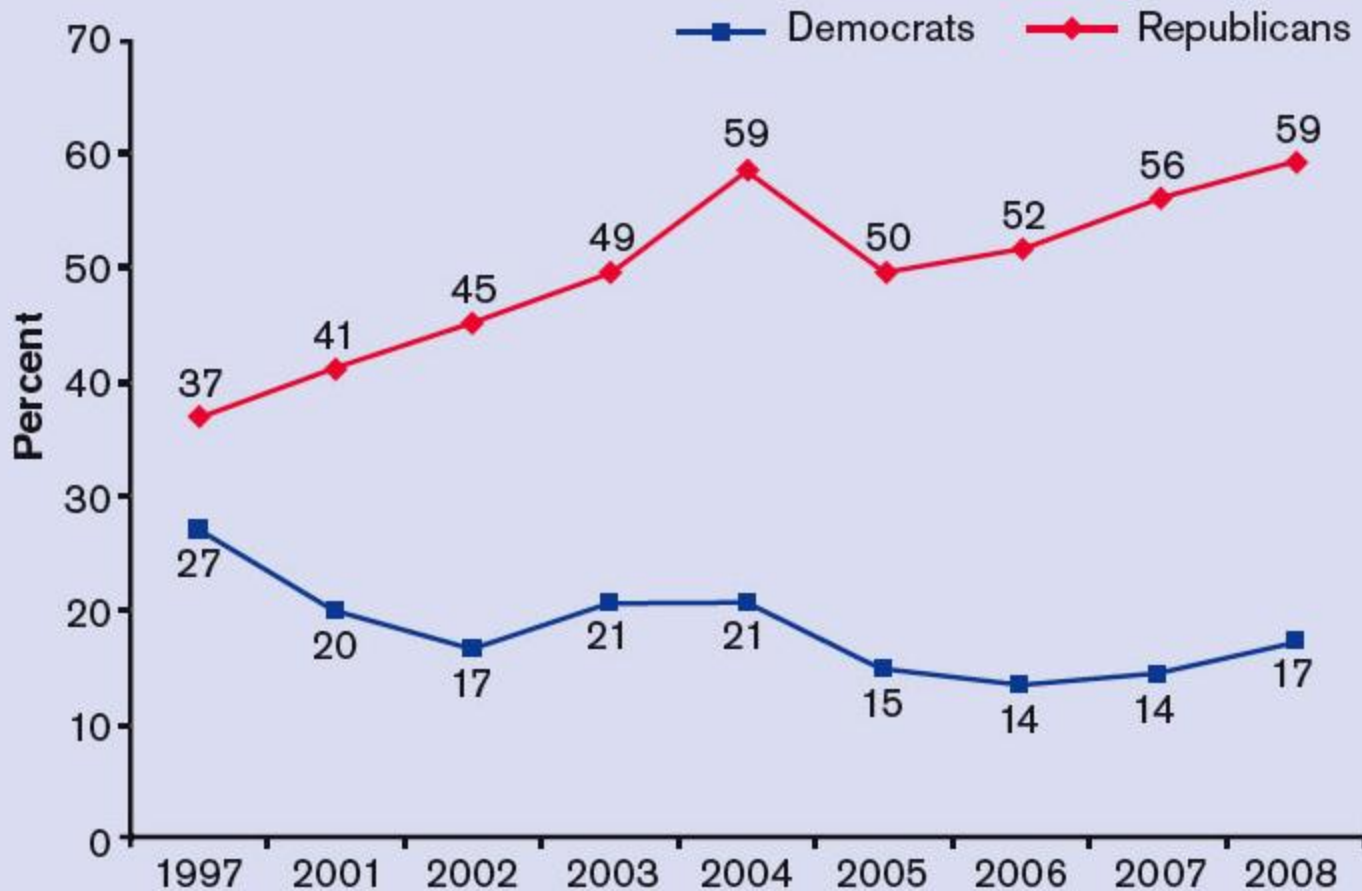

Figure 5. Respondents saying that global warming will pose a serious threat to them or their way of life in their lifetimes, by party

Riley E. Dunlap and Aaron M. McCright. 2008. "A Widening Gap: Republican and Democratic Views on Climate Change." *Environment* 50 (September/October): 26-35.

Figure 2. Respondents saying that the seriousness of global warming is generally exaggerated in the news, by party

Impacte de la crisi econòmica en la percepció del canvi climàtic

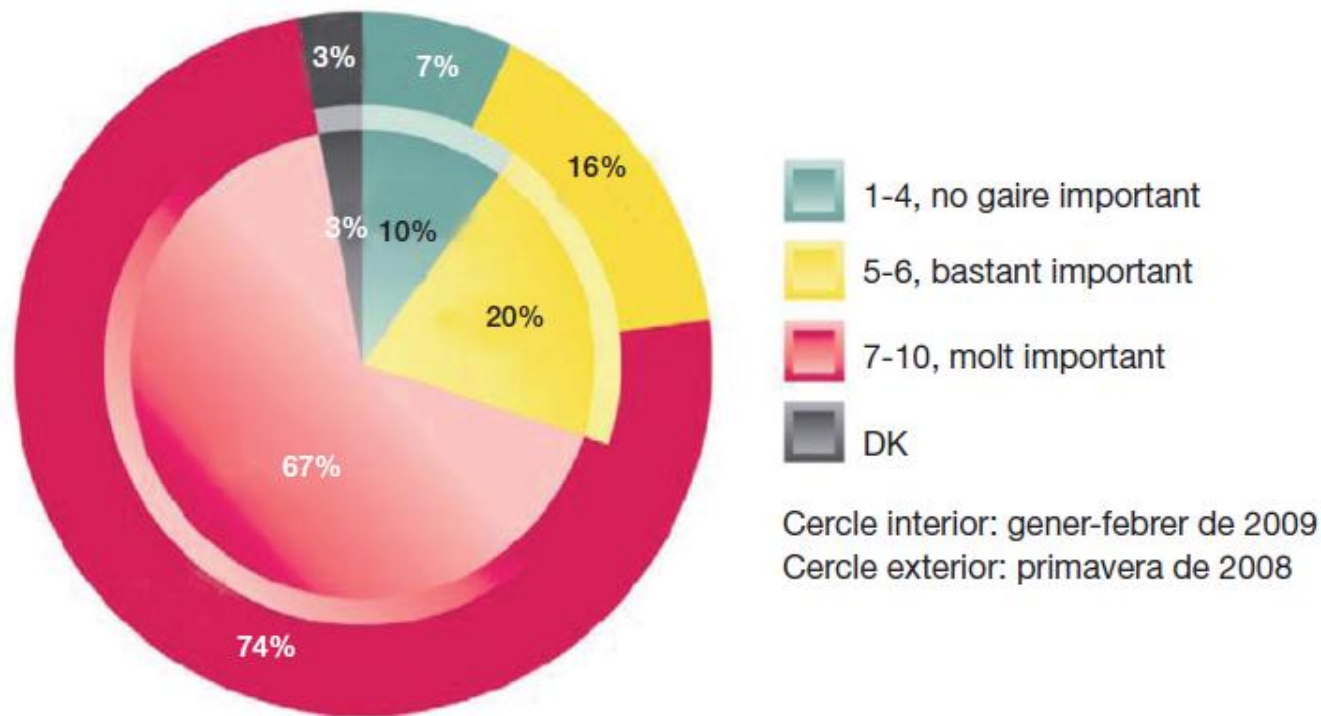

Figura 1. Importància del canvi climàtic a la UE. Dades sobre la pregunta «En quina mesura creieu que el canvi climàtic és un problema seriós en el moment actual?»

‘Creença’ en el canvi climàtic

«Es diu que estem assistint a un procés de canvi climàtic (hivern més càlids, estius més secs), en concret un escalfament de la Terra. Creu que això és efectivament així, o que no hi ha proves evidents que això estigui passant?»	Percentatge	N
Sí, estem assistint a un procés d'escalfament de la Terra	82,9	2.061
No, no hi ha proves que això estigui passant	5,7	141
No ho sé	11,2	278
No contesta	0,2	5
Total	100,0	2.485

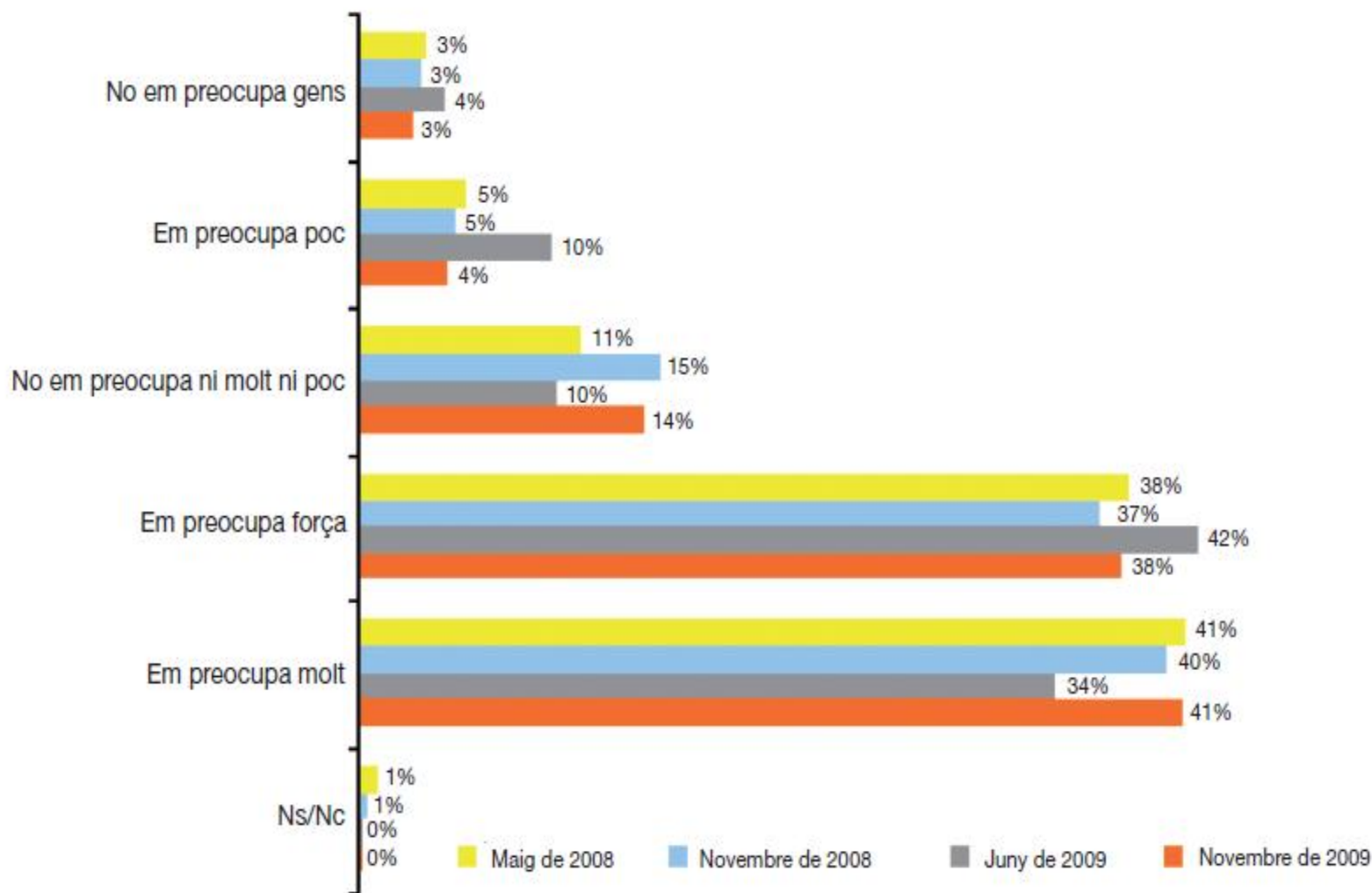
CIS, 2007

«Ara us mostraré una targeta amb alguns problemes de caràcter general, és a dir que afecten tot el planeta.
Per favor, digueu els dos que, segons la vostra opinió, tenen més importància»
(percentatge de persones que contesten «El canvi climàtic»).

«El canvi climàtic»	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	34,5%	31,6%	29,6%	31,9%	42,7%	43,0%	49,8%

Taula 4. Evolució de la percepció del canvi climàtic a Andalusia

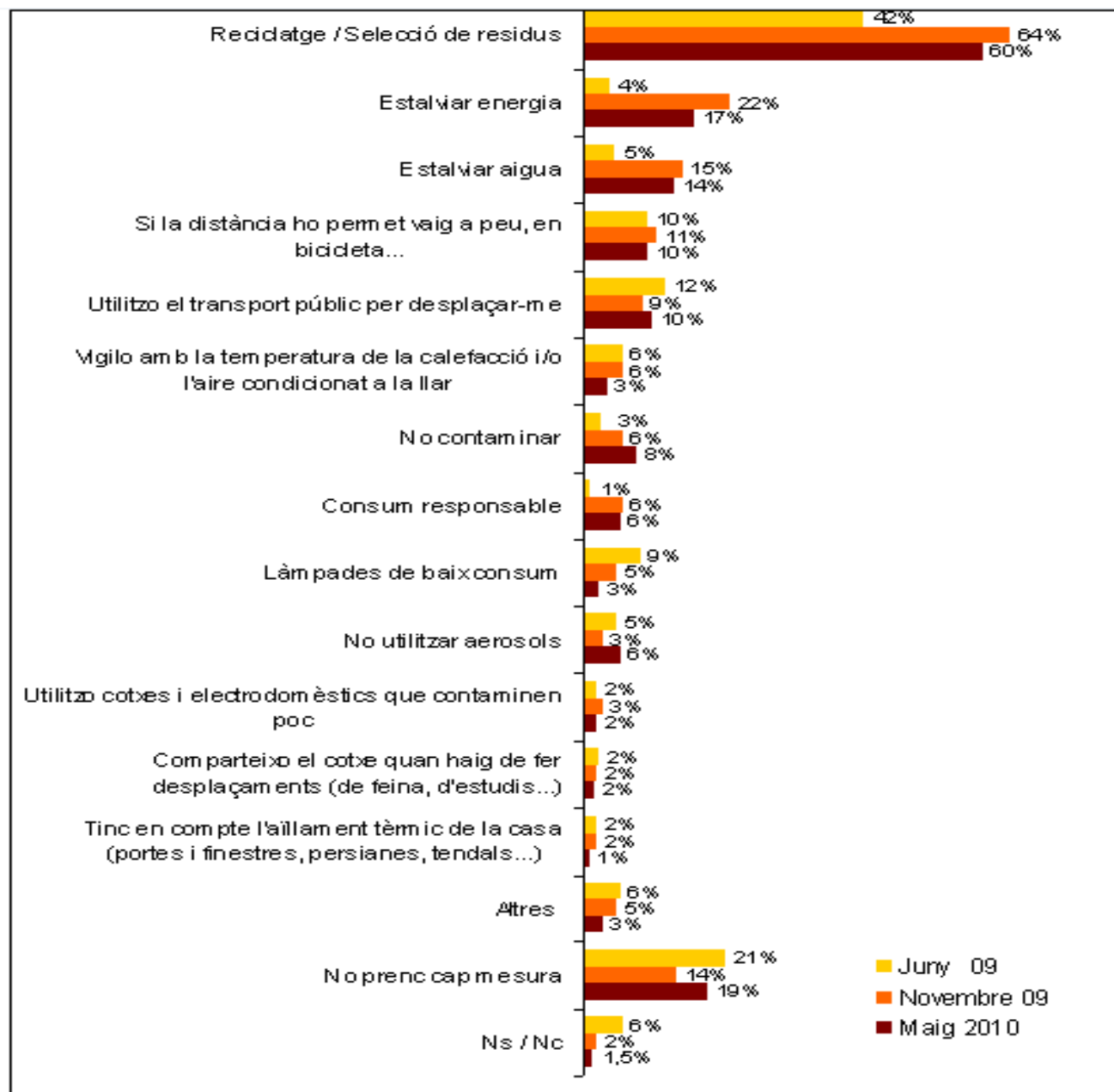
Font: Moyano et al., 2009.

Taula 5. En una escala de l'1 al 5, on 1 seria *No em preocupa gens*, i 5 seria *Em preocupa molt*, com us posicioneu davant el canvi climàtic?

Font: DMAH, 2010.

Qüestió. Podríeu dir quines mesures adopteu per reduir el canvi climàtic?

Nota: Els percentatges no sumen 100, ja que s'admetia resposta múltiple.

El canvi climàtic sovint és una
area on la gent no veu massa clar
què és el pot fer a nivell
personal...

(e.g. Un canvi de dieta?...)

Anàlisi d'opinions d'experts

- 19 experts i agents actius en aquesta matèria a Catalunya (13 del GECCC).
- Qüestionari amb 20 grups de preguntes agrupades en 5 apartats:
  1. Tendències, impactes i vulnerabilitat
  2. Mitigació
  3. Adaptació
  4. Canvi climàtic i desenvolupament sostenible
  5. Ciència, política i societat
  6. Distribució de responsabilitats i aspectes ètics.

Comunicació del canvi climàtic: evolució a la premsa

- Registre i anàlisi preliminar d'un total de 3.090 d'articles de diari publicats a Catalunya sobre canvi climàtic en el període 1990- 2007.

El secretario general de la ONU, Ban Ki-moon, ayer en Valencia. / AP

La ONU: sólo quedan ocho años para evitar el desastre climático

Sólo quedan ocho años para atajar el cambio climático. Aunque muchos efectos son inevitables y el mar seguirá subiendo durante siglos, queda margen para evitar "interferencias peligrosas con el clima". Para ello, la emisión de gases de efecto invernadero tiene que descender desde 2015, según los científicos reunidos en Valencia, donde el secretario general de la ONU, Ban Ki-moon, proclamó: "El cambio climático es el reto de nuestra era". PÁGINAS 38 Y 39

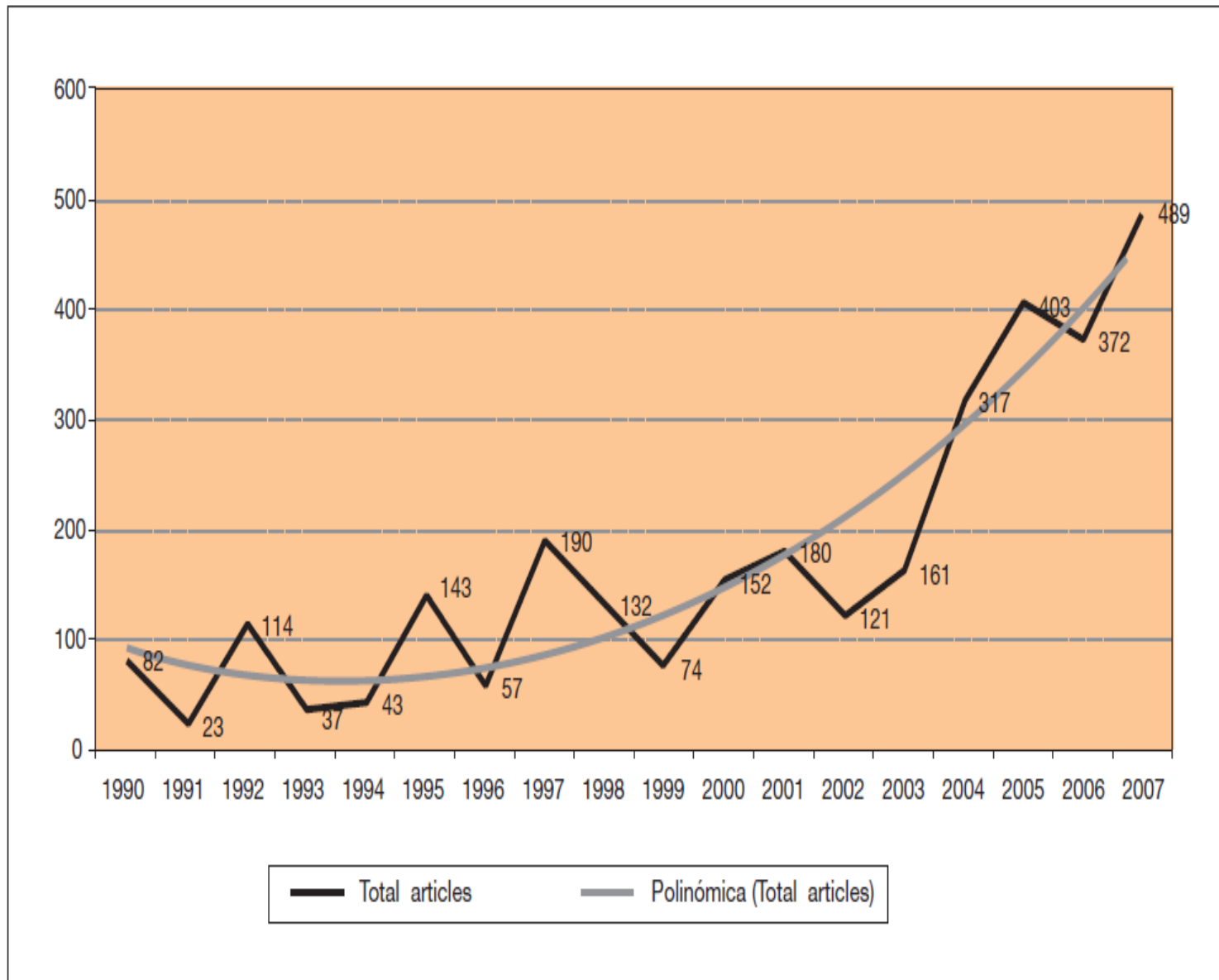

Figura 5. Evolució del nombre d'articles de diari publicats a Catalunya sobre canvi climàtic entre 1990 i 2007

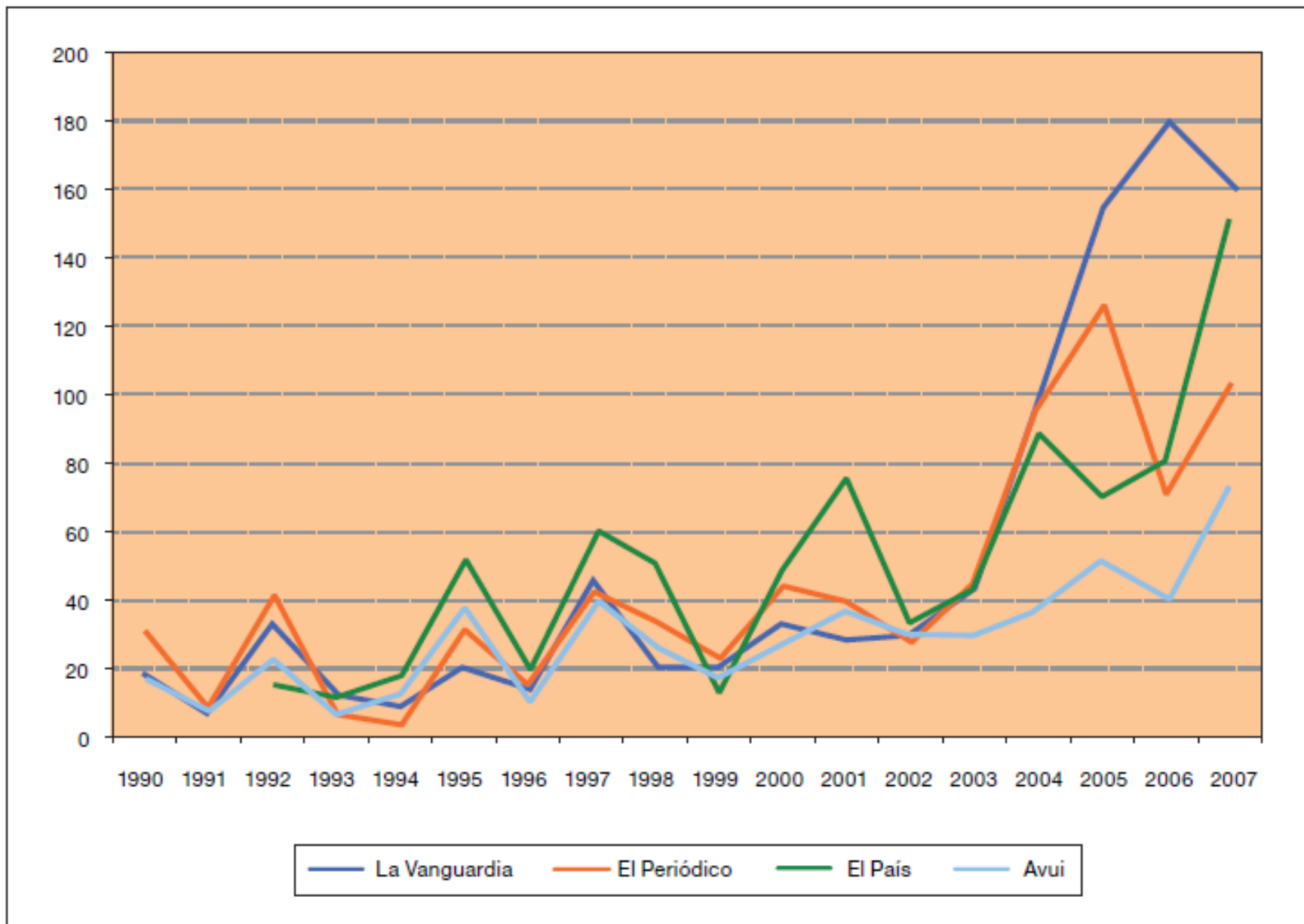

Figura 4. Evolució del nombre d'articles de diari publicats a Catalunya sobre canvi climàtic entre 1990 i 2007

Algunes conclusions (1)

- Fins ara el canvi climàtic s'ha considerat sobretot com un problema de mitigació i no d'adaptació,
- I s'ha entès més com un risc o un cost que com una oportunitat de desenvolupament o una inversió
- La crisi econòmica ha afectat la manera com el públic en general percep el problema del canvi climàtic; d'una banda banda, reduint-ne la sensació d'urgència, però a la vegada incrementant-ne la percepció com a factor important a l'hora de contribuir a resoldre aquesta mateixa crisi;

Conclusions (2)

- Hi ha hagut un fort creixement de la presència del canvi climàtic en la premsa diària catalana, així com un major nombre de marcs interpretatius –alguns en conflicte– que són utilitzats per comunicar aquesta nova realitat. (e.g. augmenta el discurs de la salut; la controvèrsia passa de l'àmbit científic a l'àmbit econòmic i social).
- Algunes mesures que reben més suport:
  - Mitigació: energies renovables, EI de GHG d'infraestructures, reducció emissions derivades de residus, I+D en tecnologies neutres, adapt. edificis,...
  - Adaptació: adaptació edificis urbans, sistemes d'alerta i ICT, (re)planificació hidrològica, desurbanització costera en zones sensibles,...

Conclusions (3)

- Els experts i els agents més actius a Catalunya en temes de canvi climàtic tenen una posició molt menys optimista que el públic en general sobre les possibilitats de contenir el canvi climàtic (<2°)
- Es mostren molt crítics amb els responsables polítics catalans i, en particular, pel que fa a la política de mitigació. En concret, entenen que la societat catalana no genera prou incentius o desincentius per mitigar el canvi climàtic o adaptar-s'hi
- Consideren que ara per ara no ha desenvolupat d'institucions o aplica els recursos adequats per a aquests propòsits, tot i que Catalunya disposa d'opcions factibles per fer-ho.

I en particular,...

- Els experts consultats opinen que la Generalitat hauria de seguir objectius de reducció efectiva d'emissions a Catalunya (en termes absoluts, e.g. zero, o menys 20 per cent al 2020) i no marcar encara objectius que permetin el creixement d'emissions (e. g. el + 37 per cent + 20 per cent addicionals en drets d'emissió; encara que això es vengui com un pla de mitigació...).

Reg Environ Change

DOI 10.1007/s10113-010-0135-3

ORIGINAL ARTICLE

Integrated climate governance in regions? Assessing Catalonia's performance using the 'climate learning ladder'

J. D. Tàbara

(2010)

GRÀCIES!

**i en especial als que vareu
contestar el qüestionari!**

Joandavid.tabara@uab.cat

